

Musa uit Nigeria

Eind april 2022 belt Musa¹ naar het kantoor van Goedwerk Foundation. Al aan de telefoon klinkt hij vastbesloten: 'I want to return to my country, Nigeria. I have tried long enough in the Netherlands, but I am fed up.' Musa verblijft op dat moment in Groningen, de plek waar hij de afgelopen zeventien jaar heeft doorgebracht. In Groningen is hij eerder in gesprek geweest met terugkeer organisaties, maar tot daadwerkelijke terugkeer is het niet gekomen. Echter heeft Musa wel een duidelijk plan voor ogen: hij heeft al goed nagedacht over zijn woon- en werksituatie in Nigeria, maar benoemt ook een aantal wensen die hij graag geregeld wil hebben voordat hij vertrek. Een aantal ketenpartners uit hun twijfels bij Musa zijn oprechtheid, maar met geduld en een luisterend oor gaan we samen met Musa het terugkeertraject aan.

Van Groningen naar Amsterdam

Het eerste obstakel waar Musa mee te maken heeft, is het feit dat hij geen vaste verblijfplaats heeft in Groningen. Soms kan hij terecht bij vrienden, maar vaak slaapt hij op straat. Aangezien Goedwerk Musa verder zal ondersteunen bij zijn terugkeer, wordt er een beroep gedaan op een terugkeerbed binnen de LVV Amsterdam. Op deze manier kan hij op een rustige en stabiele plek werken aan zijn terugkeer en is hij nabij het kantoor van Goedwerk. Musa is blij te horen dat het terugkeerbed is toegewezen, maar zijn wensenlijstje bereidt zich uit: hij zou graag zien dat hij per taxi van Groningen naar Amsterdam kan reizen. Af en toe moeten we Musa streng toespreken in wat we wel en niet voor hem kunnen betekenen. In augustus is het dan zover en verhuist Musa na bijna twintig jaar in Groningen te hebben verbleven, naar Amsterdam. Musa vertelt ons: 'I feel quite tense to leave Groningen, because I know it very well. Nevertheless, I am very happy and grateful that I can continue working on my return to Amsterdam in peace.' Uiteindelijk valt ook de treinreis hem alles mee en kan hij met ons lachen dat hij soms wat veeleisend is.

Een nieuw gebit

Een volgend obstakel waar Musa ontzettend last van heeft, is zijn gebit. Een aantal jaar geleden heeft Musa een ongeluk gehad waarbij hij op zijn kaak is gevallen en een aantal van zijn tanden zijn afgebroken en er veel littekenweefsel is ontstaan in zijn mond. In al die tijd dat hij in Nederland heeft verbleven, heeft hij nooit eerder een tandarts bezocht. Musa schaamt zich enorm voor zijn gebit: 'I cannot go back to my country, looking like this. I am so insecure about my teeth and I am very ashamed. I have had depressed feelings about my teeth and I wish nothing more than for my teeth to be fixed.' Binnen de mogelijkheden die er zijn voor ongedocumenteerden wordt er gekeken naar de geschikte zorg. Echter zouden alleen zijn tanden getrokken kunnen worden, waardoor Musa zonder tanden zal komen te zitten. Dit wil hij absoluut niet. Intern binnen Goedwerk wordt er gekeken naar de mogelijkheden. Uiteindelijk is het een tandarts van Tandheelkundig Centrum Wognum die toezegt om Musa verder te willen helpen: niet alleen met het trekken van zijn tanden, maar ook met het plaatsen van een nieuw gebit. Musa is enorm opgelucht: 'A big weight has been lifted off my shoulders.' Gedurende het proces blijft Musa echter kritisch, zoals we hem inmiddels kennen. Zodra hij zijn toekomstige gebit ziet is hij verbaasd: 'These will be my teeth? I am sorry, but I want them bigger, they have to look more like the teeth of the dentist.' Geduldig proberen we Musa gerust te stellen en te overtuigen van het feit dat dit gebit juist mooi bij hem zal passen.

Businessplan

Terwijl Musa ondertussen op een terugkeerbed verblijft en de afspraken met de tandarts lopen, werken de collega's van Goedwerk samen met Musa zijn herintegratieplan uit. Musa heeft een duidelijk plan: hij wil een kledingwinkel beginnen in Lagos. Echter dekt de standaard financiële ondersteuning de verwachte kosten niet. Binnen de LVV Amsterdam wordt er een verzoek gedaan om extra financiële ondersteuning,

¹ Naam is gefingeerd.

welke wordt toegezegd. Ook INLIA in Groningen wil meneer financieel ondersteunen als hij daadwerkelijk terugkeert naar Nigeria. Met deze extra financiële middelen kan het herintegratieplan gefinaliseerd worden. Musa is er enthousiast over: 'I am sure I will have a lot of customers. I am looking for the best location in Lagos.' Ondertussen staat Musa ook in nauw contact met IOM om de praktische zaken rondom zijn vertrek te regelen. Musa heeft een aantal brondocumenten van Nigeria over laten komen en een paar dagen na het ambassadebezoek is het laissez-passer al toegezegd. Het vertrek is nu wel heel dichtbij!

Eén jaar later: de laatste voorbereidingen

Bijna één jaar later is bijna alles in het terugkeerproces rond. Musa zal alleen nog kennis moeten maken met de partner in Nigeria. Hij is hier wat sceptisch over en wantrouwt het feit iemand hem in Nigeria zijn in-kind en financiële ondersteuning van INLIA zal moeten uitbetalen. Voor terugkeer naar Nigeria maakt Goedwerk gebruik van het ERSO-netwerk via Vluchtelingenwerk. De landenconsulent van VluchtelingenWerk laat weten dat de samenwerkingspartner van Nigeria half maart in Amsterdam is vanwege een ERSO-VWN partnerweek en de ruimte heeft om met Musa te spreken. Musa is nog steeds wat gespannen. Samen met een collega van Goedwerk gaat hij het gesprek met de partner aan. De spanning die Musa had bleek totaal niet nodig, het ijs wordt snel gebroken en Musa is door het dulle heen: 'This man lives in my street! Wow, this is unbelievable! I really trust him, he will even come to the airport to pick me up.' Musa is gerustgesteld en ook de collega's van Goedwerk halen opgelucht adem.

Een week later reizen de collega's van Goedwerk voor de laatste keer met Musa naar Wognum voor een tandartsbezoek. In de auto laat Musa zijn favoriete hits uit Nigeria horen: 'The best music comes from Lagos, Nigeria. I cannot wait to be back in my country and feel the vibes there again.' De laatste aanpassingen aan het gebit worden gedaan en met een stralende lach verlaat Musa de praktijk: 'I am ready to leave with pride now.' De collega's van Goedwerk halen opgelucht adem: de af en toe kritische en veeleisende Musa is tevreden!

Dag van vertrek

De vluchtdatum is bekend en alles staat klaar voor vertrek. Nog één laatste keer komt Musa langs op het kantoor van Goedwerk. Al gauw vloeien de tranen: 'I am so grateful for everything you have done for me. I have lived a very difficult live in the Netherlands and I always had the feeling no one could help me. Now I have spent almost one year with Goedwerk and you guys could support me with everything that I have asked for. Goedwerk really is small, but mighty.' Musa neemt afscheid van de collega's van Goedwerk en verlaat het kantoor. Zijn casemanager is op de dag van vertrek, 11 april, aanwezig op Schiphol. Musa ziet er goed uit en met een grote lach loopt hij richting de security check. Hij zwaait nog een laatste keer en vertrekt dan echt. De collega's van Goedwerk kijken terug op een lang en bewogen traject. Een traject waarin de samenwerking tussen partijen mooi belicht wordt en leidt tot dit resultaat, waarin Musa hopelijk een duurzame toekomst tegemoet gaat in Nigeria.

Aankomst in Lagos, Nigeria

Diezelfde avond volgen de berichten uit Lagos: Musa is goed aangekomen en is verwelkomd door de lokale partner. Ook de volgende dag krijgen de collega's van Goedwerk bericht en de vrolijke foto's volgen. Musa is enorm blij weer thuis te zijn en zijn vriendin in zijn armen te kunnen sluiten. Als kers op de taart ontvangen we het bericht dat Musa vier dagen na zijn vertrek (!) al zal gaan trouwen met zijn vriendin. Musa kijkt vol enthousiasme weer naar de toekomst, een gevoel wat hij lange tijd niet heeft gehad.

We willen de collega's van IOM bedanken voor de prettige samenwerking. Er gaat ook een dankwoord uit naar de DT&V, de RGOA, INLIA, gemeente Amsterdam, VWN en ERSO partner PCI Nigeria voor hun flexibiliteit, het meebewegen en alle betrokkenheid om het vertrek van Musa in goede banen te leiden. Tot slot gaat er een groot dankwoord uit naar Tandheelkundig centrum Wognum.